

Nr 301.

Av herr **Bergquist**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till fängvården m. m.

Med hänsyn till den ökning av fängvårdsstyrelsens arbetsbörda, som uppstått till följd av de senaste årens straffsystemsreformer — främst utvidgningen av villkorlig dom och villkorlig frigivning — eller som beräknas inträda genom ikraftträdandet den 1 juli 1946 av 1945 års verkställighetslagstiftning, ha i den nu föreliggande propositionen (nr 225) angående vissa anslag till fängvården m. m. upptagits vissa anslagshöjningar, avsedda att möjliggöra en förstärkning av fängvårdsstyrelsens organisation. I anslutning till vad strafflagberedningen och fängvårdsstyrelsen föreslagit innebär propositionen att inom fängvårdsstyrelsen bildas två nya byråer, socialbyrån och arbetsbyrån, genom att sociala avdelningen utbrytes från den nuvarande kanslibyrån och arbetskontoret från kameralbyrån. Samtidigt föreslås, att ett antal nya befattningar inrättas och att vissa av de nuvarande tjänsterna uppflyttas. På grund av svårigheten att bedöma det framtida behovet skall den nya organisationen emellertid icke betraktas som definitiv. På förslag av allmänna lönenämnden, som bl. a. ifrågasatt en sammanslagning av de nuvarande kansli- och kameralbyråerna, har det nämligen ansetts erforderligt att verkställa en särskild utredning rörande fängvårdsstyrelsens blivande organisation. I avvaktan på denna utredning, som skall vara avslutad senast när den nuvarande kanslibyråchefen år 1948 uppnår pensionsåldern, ha endast vissa av de nytillkommande tjänsterna upptagits på ordinarie stat. Bland dem som tills vidare skulle vara extra ordinarie märkes tjänsten som socialbyråchef, vilken träder i stället för den ordinarie byrådirektörstjänsten å styrelsens sociala avdelning. Däremot ha de viktigaste av de övriga nytillkommande tjänsterna å socialbyrån — en ny förste byråsekreterare i A 26 och en uppflyttad förste byråsekreterare i A 24 — uppförts på ordinarie stat.

Det synes icke föreligga några bärande skäl att giva tjänsten som socialbyråchef karaktär av extra-ordinarie befattning. Av vad i ärendet anförts av strafflagberedningen, fängvårdsstyrelsen och departementschefen framgår otvetydigt, att utvidgningen av fängvårdsstyrelsens arbetsbörda till övervägande del faller på styrelsens sociala avdelning. De nya uppgifter, som fängvårdsstyrelsen redan erhållit beträffande villkorligt dömda och frigivna, handhavas främst av sociala avdelningen. Byrådirektören å sociala avdelningen är föredragande i ärenden rörande ansökningar om nåd och villkorlig frigivning samt

ledamot av styrelsen i den särskilda sammansättning den har vid handläggning av ärenden om åtgärder mot villkorligt frigivna m. m. Det år 1938 inrättade centrala fängregistret, som för varje år erhållit ökad betydelse som upplysningskälla och hjälpmedel att följa utfallet av nytillkommande behandlingsformer, tillhör sociala avdelningen. Genom straffverkställighetsreformen skjutas fängvårdsstyrelsens socialvårdande uppgifter än ytterligare i förgrunden. Bland de viktiga frågor, som komma att handläggas å socialbyrån, må nämnas fördelningen av de dömda på skilda öppna och slutna anstalter och den därmed sammanhängande kontrollen av den öppna anstaltsvårdens effektivitet; betydelsen av fängvårdsstyrelsens verksamhet i sistnämnda hänseende har särskilt framhållits av riksdagen vid straffverkställighetsreformens antagande. Vidare märkas de från länsstyrelserna överflyttade ärendena om bestämmande av strafftid, som med hänsyn till sin ofta invecklade natur i stor utsträckning torde komma att påkalla byråchefens uppmärksamhet. De ärenden, som fängvårdsstyrelsen har att handlägga i särskild sammansättning med bl. a. socialbyråchefen som ledamot, utökas med ett betydande antal frågor om inräkning i verkställighetstiden av vistelser utom anstalt för sjukhusvård, permission etc. Ärendena om understöd och annat bistånd åt de dömda, bl. a. de nytillkomna familjebidragen, komma också att få ökad betydelse.

Någon nämnvärd minskning av socialbyråchefens arbetsbörda kan icke komma att inträda genom en eventuell nedgång av fångantalet, eftersom socialbyråns verksamhet till övervägande del avser det stora klientel av villkorligt dömda, villkorligt frigivna och andra, som erhålla kriminalvård i frihet i stället för anstaltsbehandling. Ej heller kan det tänkas, att en blivande omorganisation av fängvårdsstyrelsen skulle begränsa socialbyråns verksamhet i sådan mån att den bör upphöra som särskild byrå. Tvärtom skulle den ifrågasatta sammanläggningen av katedralbyrån med kanslibyrån sannolikt medföra, att ytterligare ärenden måste överföras till socialbyrån. Behovet av en socialbyråchef kan därför knappast komma att påverkas av utredningen om fängvårdsstyrelsens permanenta organisation. Det finnes sålunda knappast någon anledning att tills vidare inrätta tjänsten som socialbyråchef på extra ordinarie stat. Däremot tala starka skäl för att byråchefen å socialbyrån erhåller placering som ordinarie befattningshavare.

Enligt 9 § i gällande instruktion för fängvårdsstyrelsen och fängvårdsstaten är byrådirektören å sociala avdelningen *skyldig att*, om han därtill förordnas, tjänstgöra som sekreterare hos interneringsnämnden mot den ersättning som i vederbörlig ordning bestämmes. Den nuvarande byrådirektören, Henry Lindberg, har sedan interneringsnämndens tillkomst 1928 varit nämndens sekreterare mot ett årligt arvode av 2 400 kronor. Därest han övergår till den föreslagna byråchefsbefattningen, måste han den 1 juli 1946 frånträda sekreterarbefattningen. Den löneminskning, som han därigenom får vidkännas, kommer med hänsyn till de ökade arbetsuppgifter, som socialbyrån på sätt ovan sagts erhåller, icke att motsvaras av någon nämnvärd minskning i arbetsbördan.

Även om byrådirektören blir ordinarie byråchef, kommer den årliga löneminskningen att uppgå till 1 380 kronor. Den föreslagna placeringen som extra ordinarie byråchef skulle medföra en ytterligare minskning med 510 kronor. Det synes under alla omständigheter skäligt, att den nuvarande byrådirektören, vilken haft såsom tjänsteåliggande att vara sekreterare i interneringsnämnden och därför uppburit särskild gottgörelse, icke genom att han övergår till byråchefstjänst tillfogas en betydande ekonomisk förlust.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att tjänsten som socialbyråchef hos fängvårdsstyrelsen fr. o. m. den 1 juli 1946 skall uppföras på ordinarie stat eller, därest detta yrkande icke kan bifallas, att den nuvarande byrådirektören å fängvårdsstyrelsens sociala avdelning, Henry Lindberg, därest han förordnas som e. o. byråchef å socialbyrån, tillerkännes ett personligt lönetillägg av 510 kronor om året att utgå från den dag han frånträder uppdraget som sekreterare hos interneringsnämnden och så länge han uppehåller befattning som e. o. byråchef hos fängvårdsstyrelsen.

Stockholm den 23 april 1946.

Thorwald Bergquist.
